

به نام خدا

درباره لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور (۱۴)

تحلیلی بر اعتبارات

(ویرایش اول)

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۱	۱. اعتبارات در سطح کلان
۳	۲. اعتبارات هزینه‌ای
۱۰	۳. اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای
۱۳	۴. اعتبارات تملک دارایی‌های مالی
۱۵	۵. احکام تبصره‌ای مهم در ارتباط با اعتبارات هزینه‌ای (جاری)
۱۸	نتیجه‌گیری و پیشنهاد

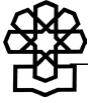
درباره لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور (۱۴) تحلیلی بر اعتبارات (ویرایش اول)

مقدمه

در گزارش حاضر اعتبارات در چهار سطح اعتبارات کلان، اعتبارات هزینه‌ای، اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و اعتبارات تملک دارایی‌های مالی بررسی شده‌اند و در پایان به برخی احکام تبصره‌ای که بر هزینه‌ها تأثیرگذار هستند، اشاره شده است. لازم به ذکر است بخش مربوط به اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، به‌طور خلاصه در این گزارش آمده است؛ اما در گزارش مستقلی به‌طور مفصل به آن پرداخته می‌شود.

۱. اعتبارات در سطح کلان

پس از اعمال آثار سه متمم سال جاری در ارقام قانون بودجه سال ۱۳۸۵، خلاصه بودجه کل کشور در سال‌های ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶ به شرح جدول ۱ است. اعتبارات بودجه عمومی دولت در سال ۱۳۸۶ برابر با ۶۶۵,۴۴۷ میلیارد ریال است که نسبت به رقم مصوب سال ۱۳۸۵ رشد ۱۳/۲ درصد را نشان می‌دهد. با اصلاح رقم مصوب سال ۱۳۸۵ و لحاظ اثر سه متمم بودجه سال جاری، رشد اعتبارات لایحه بودجه ۵/۶

درصد خواهد بود. در بودجه سال ۱۳۸۶، معادل ۵۸ درصد مصارف بودجه عمومی دولت به مصارف هزینه‌ای اختصاص می‌یابد و سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای حدود ۲۶ درصد خواهد بود. در متمم‌های اول تا سوم قانون بودجه سال ۱۳۸۵ در مجموع مبلغ ۲۲,۳۷۵ میلیارد ریال به اعتبارات هزینه‌ای و مبلغ ۲۰,۴۰۱ میلیارد ریال به اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای اضافه شد. بدین ترتیب ارقام اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با افزودن رقم‌های متمم به ترتیب به مبلغ ۴۰۰,۳۱۰ و ۱۷۶,۹۵۲ میلیارد ریال افزایش می‌یابند. در این صورت، رشد اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در لایحه بودجه ۱۳۸۶ نسبت به ارقام اصلاح شده قانون بودجه سال ۱۳۸۵ به ترتیب معادل ۳/۱ و ۱/۱ درصد کاهش نشان می‌دهد؛ در حالی‌که تملک دارایی‌های مالی ۲۵۲ درصد افزایش می‌یابد. همچنین هزینه از محل درآمد اختصاصی معادل ۳۵/۳ درصد رشد یافته است.

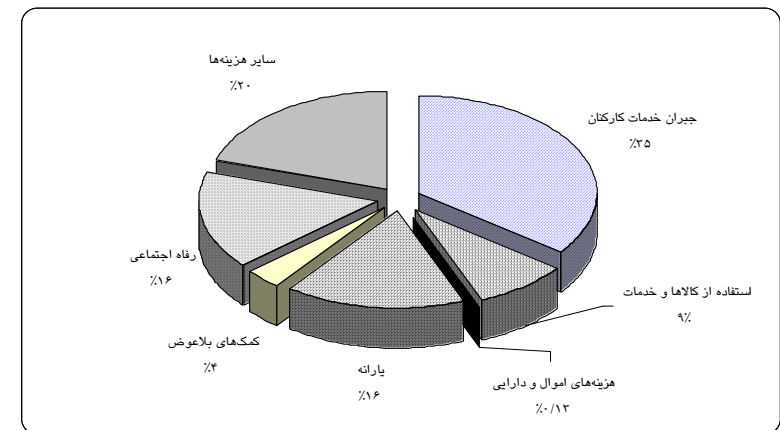
جدول ۲. اعتبارات هزینه‌ای سال‌های ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶ برحسب فصول هزینه

(میلیارد ریال - درصد)

فصول هزینه	مصوب سال ۱۳۸۵ (۱)	لایحه ۱۳۸۶ (۲)*	رشد (۲) نسبت به (۱)	سهم	
				۱۳۸۵ (ستون ۱)	۱۳۸۶ (ستون ۲)
جبران خدمات کارکنان	۱۱۶,۶۵	۱۳۶,۶۵۰	۱۷/۱۴	۳۰/۸۷	۳۵/۲۲
استفاده از کالاهای و خدمات	۳۲,۲۶۳	۳۳,۶۷۵	۴/۳۸	۸/۵۴	۸/۶۸
هزینه‌های اموال و دارایی	۴۶۳	۴۹۹	۷/۶۴	۰/۱۲	۰/۱۳
یارانه	۶۰,۶۰۰	۶۲,۸۶۲	۳/۷۳	۱۶/۰۳	۱۶/۲۰
کمک‌های بلاعوض	۴۳,۸۵۷	۱۳,۴۸۷	-۶۹/۲۵	۱۱/۶۰	۳/۴۸
رفاه اجتماعی	۶۹,۹۵۹	۶۲,۲۰۳	-۱۱/۰۹	۱۸/۵۱	۱۶/۰۳
سایر هزینه‌ها	۵۴,۱۳۴	۷۸,۶۳۱	۴۵/۲۵	۱۴/۳۲	۲۰/۲۷
جمع اعتبارات هزینه‌ای	۳۷۷,۹۳۵	۳۸۸,۰۰۷	۲/۶۷	۱۰۰/۰۰	۱۰۰/۰۰

* رقم ۴۲۰۰ میلیارد مندرج در اصلاحیه بودجه سال ۱۳۸۶ جزء جبران خدمات کارکنان منظور شده است.

نمودار ۱. سهم فصول هزینه از اعتبارات هزینه‌ای لایحه بودجه سال ۱۳۸۶

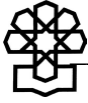

۲-۲. ترکیب اعتبارات هزینه‌ای

جدول ۳ اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌ها و ردیف‌هایی که بیش‌ترین سهم از اعتبارات هزینه‌ای سال ۱۳۸۶ را به خود اختصاص می‌دهند به همراه سهم آن‌ها از کل اعتبارات هزینه‌ای لایحه سال ۱۳۸۶ ارائه می‌کند. اعتبارات هزینه‌ای وزارت رفاه، یارانه‌ها و هزینه‌های حمایتی (که مجموع اعتبارات هزینه‌ای وزارت رفاه، کمیته امداد امام خمینی (ره) و رقم یارانه‌ها از اعتبارات متفرقه می‌باشد) با مبلغ ۱۳۳,۸۸۹ میلیارد ریال بزرگ‌ترین سهم (۳۴/۵ درصد) را از اعتبارات هزینه‌ای لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ دارد. وزارت آموزش و پرورش^۱، وزارت دفاع، وزارت بهداشت، نیروی انتظامی و سود اوراق مشارکت دیگر اقلام اعتبارات هزینه‌ای لایحه بودجه هستند. ۶ قلم مذکور در مجموع با اعتبار ۳۰۳,۷۴۹ میلیارد ریال حدود ۷۸ درصد کل اعتبارات هزینه‌ای بودجه را در بردارند (نمودار ۲). بنابراین در حالی که حدود ۲۰۴ دستگاه و ردیف (شامل دانشگاه‌های علوم پزشکی) با اعتباری معادل ۳۰۳,۷۴۹ میلیارد ریال تقریباً ۷۸ درصد اعتبارات هزینه‌ای را به خود اختصاص می‌دهند، ۵۶۵ دستگاه و ردیف دیگر با اعتباری معادل ۸۴,۲۵۸ میلیارد ریال تنها ۲۲ درصد اعتبارات را به خود اختصاص می‌دهند.

یک ویژگی مهم اقلام فوق، انعطاف‌ناپذیری آن‌هاست. اعتبارات آموزش و پرورش، بهداشت و درمان و دفاع و نیروی انتظامی به‌عنوان اولویت‌های غیرقابل تغییر دولت شناخته می‌شوند. پرداخت سود اوراق مشارکت نیز توسط دولت تضمین شده است و تأخیر در پرداخت آن هزینه‌های جبران‌ناپذیری به اعتماد عموم مردمی

۱. در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ نحوه توزیع اعتبارات استانی بین دستگاه‌ها یا فصول یا برنامه‌ها مشخص نیست. رقم مربوط به اعتبارات آموزش و پرورش بدین ترتیب محاسبه شده است که سهم اعتبارات ملی و استانی وزارت آموزش و پرورش در کل اعتبارات هزینه‌ای در سال ۱۳۸۶ برابر با سال ۱۳۸۵ باشد.

که این اوراق را خریدند یا در آینده خواهند خرید، وارد می‌کند. یارانه‌ها و هزینه‌های حمایتی نیز با روش‌های فعلی در حداقل مقدار خود قرار دارند. به‌طور خلاصه این اقلام هزینه‌ای به عنوان هزینه‌های چسبیده دولت شناخته می‌شوند و نه تنها قوه مقننه نمی‌تواند در وضعیت فعلی بررسی و تصویب بودجه به‌طور جدی درخصوص آن‌ها تصمیم‌گیری نماید، بلکه دولت نیز در عمل ناگزیر به تأمین این هزینه‌هاست. نکته جالب توجه این‌که سهم این دسته از هزینه‌های جاری غیر قابل تصمیم‌گیری در سال ۱۳۸۵ حدود ۷۰ درصد بود که در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ به ۷۸ درصد افزایش یافته است (جدول ۳).

جدول ۳. دستگاه‌ها و ردیف‌هایی که بیش‌ترین سهم را از اعتبارات هزینه‌ای دارند

(میلیارد ریال - درصد)

عنوان دستگاه	قانون بودجه سال ۱۳۸۵ (با اعمال متمم‌ها)		لایحه بودجه سال ۱۳۸۶	
	اعتبار	سهم	اعتبار	سهم
۱. وزارت رفاه، یارانه‌ها و اعتبارات حمایتی	۱۳۳,۰۵۶	۳۳/۲۳	۱۳۳,۸۸۹	۳۴/۵۱
۲. وزارت آموزش و پرورش	۶۴,۲۲۴	۱۶/۰۴	۶۵,۹۳۵	۱۶/۹۹
۳. وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	۵۲,۲۳۱	۱۳/۰۴	۵۵,۳۹۸	۱۴/۲۸
۴. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱۳,۱۴۴	۳/۲۸	۳۰,۳۲۲	۷/۸۱
۵. نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران	۱۱,۱۶۴	۲/۷۹	۱۱,۶۶۸	۳/۰۱
۶. سود اوراق مشارکت	۵,۷۹۵	۱/۴۵	۶,۵۳۷	۱/۶۸
جمع	۲۷۹,۶۱۵	۶۹/۸۳	۳۰۳,۷۴۹	۷۸/۲۸

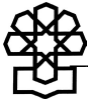
۳-۲. اعتبارات هزینه‌ای استانی

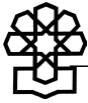
اعتبارات هزینه‌ای استانی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ مبلغ ۸۹,۹۷۵ میلیارد ریال پیش‌بینی شده است. این رقم در مقایسه با رقم مصوب سال ۱۳۸۵ یعنی ۹۱,۸۴۸ میلیارد ریال معادل ۲/۰۴ درصد کاهش نشان می‌دهد. پیش‌بینی عملکرد اعتبارات هزینه‌ای سال ۱۳۸۵ با توجه به رقم عملکرد ۹ ماهه آن مبلغ ۹۹,۲۷۲ میلیارد ریال است. چنانچه رقم اعتبارات هزینه‌ای استانی لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ را با پیش‌بینی عملکرد سال ۱۳۸۵ مقایسه کنیم، معادل ۹/۳۷ درصد کاهش نشان می‌دهد (جدول ۴). بنابراین با توجه به این‌که بخش اعظم اعتبارات هزینه‌ای استانی را جبران خدمات کارکنان تشکیل می‌دهد، از هم‌اکنون می‌توان کسری قابل توجهی را در این بخش از اعتبارات پیش‌بینی کرد.

جدول ۴. اعتبارات استانی سال‌های ۱۳۸۴، ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶ (میلیارد ریال - درصد)

عملکرد ۱۳۸۴	مصوب ۱۳۸۵	رشد (۲) نسبت به ماهه ۹ عملکرد ۱۳۸۵	پیش‌بینی عملکرد ۱۳۸۵	رشد (۴) نسبت به ۱۳۸۶	لایحه ۱۳۸۶	رشد (۵) نسبت به (۴)	رشد (۵) نسبت به (۵)
(۱)	(۲)	(۱)	(۴)*	(۲)	(۵)	(۲)	(۴)
۸۱,۲۲۲	۹۱,۸۴۸	۱۴/۰۸	۹۹,۲۷۲	۸/۰۸	۸۹,۹۷۵	-۲/۰۴	-۹/۳۷

* پیش‌بینی عملکرد با این فرض محاسبه شده که پرداخت‌های هزینه‌ای ۲ ماه پایان سال ۵۰ درصد بیش‌تر از بقیه ماه‌های سال باشد.

۳. اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

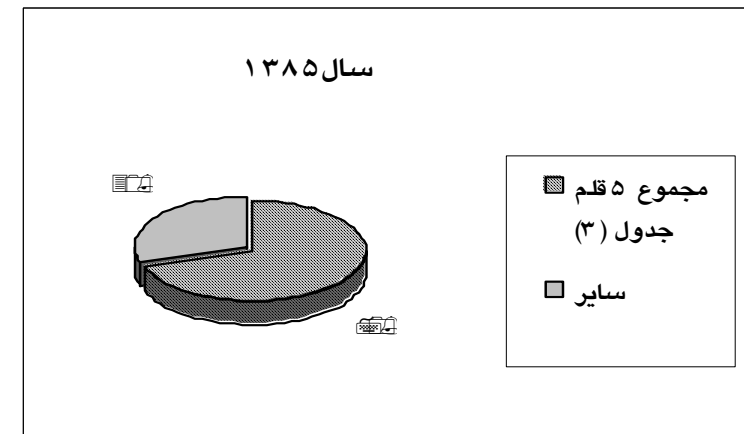
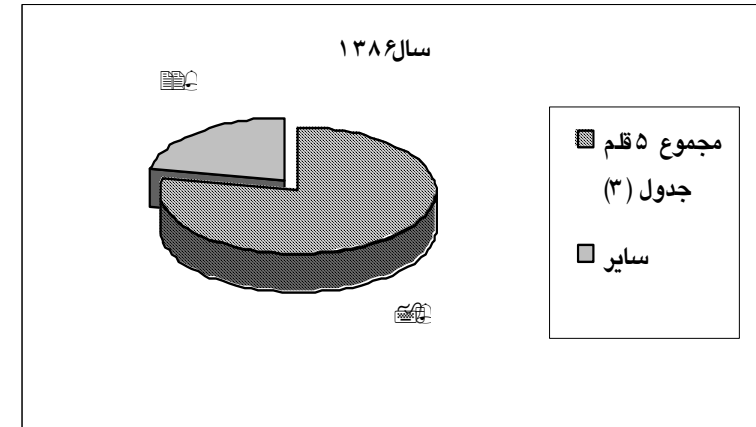
آثار تصمیم‌گیری‌های بودجه‌ای و تعهدات موجود در منابع کشور برای اجرای برنامه‌های عمرانی حائز اهمیت است. تعهدات موجود در قسمت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای امکان بررسی و تصمیم‌گیری قوه مقننه را عمدتاً به طرح‌های جدید محدود می‌سازد، ضمن آن‌که در شرایط محدودیت ظرفیت‌های کشور، شروع هر طرح تازه به معنای طولانی‌تر شدن دوره اجرای طرح‌های عمرانی موجود است که بار هزینه‌ای و عدم‌النفع مربوط به خود را دارد.

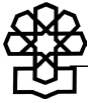
اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای را می‌توان به سه بخش کلی تقسیم کرد: اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی که از طرح‌های عمرانی پیوست (۱) تشکیل شده است، اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ردیف‌های متفرقه و اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی.

تعداد ۱۶۷۳ طرح ملی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ با اعتباری معادل ۹۰,۶۸۶ میلیارد ریال وجود دارد که از این تعداد، عملیات اجرائی ۵۶ طرح با پیش‌بینی اعتبار ۱,۷۵۵ میلیارد ریال در سال ۱۳۸۶ آغاز خواهد شد. بنابراین مجموع اعتبار طرح‌های جدید حدود ۲ درصد کل طرح‌ها را در سال ۱۳۸۶ تشکیل می‌دهد. به عبارت دیگر حدود ۲ درصد اعتبارات عمرانی مربوط به طرح‌های جدید بوده و رأساً قابل تصمیم‌گیری است و مابقی (۹۸ درصد) آن ناشی از تعهدات طرح‌های در دست اجراست و تنها از طریق اصلاح تصمیمات قبلی و اولویت‌بندی طرح‌های عمرانی می‌توان در مورد آن‌ها تصمیم‌گیری کرد (نمودار ۳).

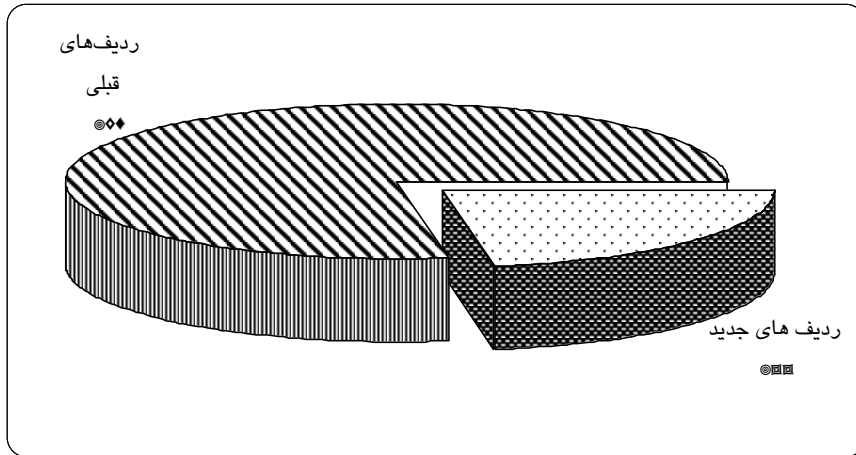
نمودار ۲. سهم اقلام عمده اعتبارات هزینه‌ای در سال‌های ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶

نمودار ۴. سهم ردیف‌های جدید در کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای متفرقه

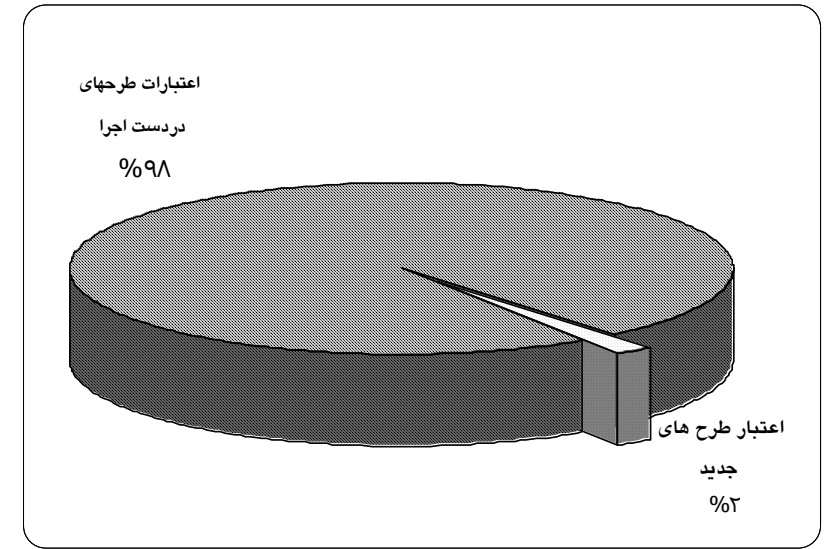
در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶

تصمیم‌گیری راجع به اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی در حیطه وظایف شورای برنامه‌ریزی و توسعه‌ای استان است و اطلاع قوه مقننه صرفاً در حد سرجمع اعتبارات استانی است، با توجه به موارد مزبور عملاً راجع به مبالغ ۱,۷۵۵ میلیارد ریال اعتبار طرح‌های ملی و ۹,۱۷۰ میلیارد ریال اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای متفرقه که کلاً ۳ درصد اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است، تصمیم‌گیری جدید توسط قوه مقننه امکانپذیر است (نمودار ۵).

نمودار ۳. سهم اعتبارات طرح‌های جدید در طرح‌های ملی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶

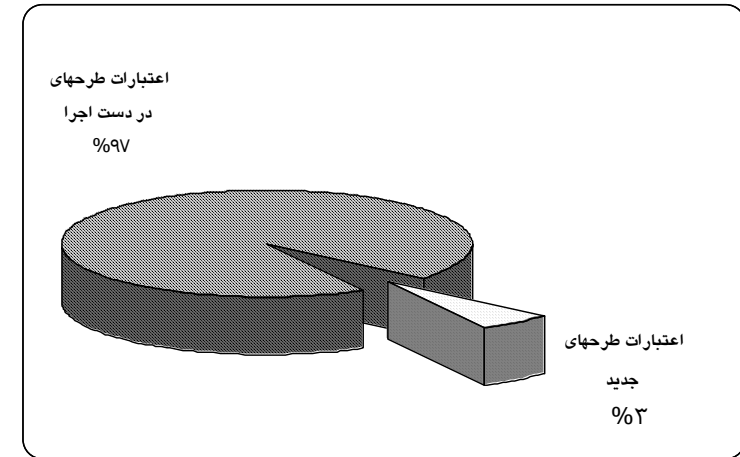

به دلیل آن‌که اعتبارات ردیف‌های متفرقه معمولاً متمرکز و بدون اختصاص به دستگاه اجرائی معینی و گاه حتی بدون تعیین محل مصرف در اختیار دولت بوده و برحسب مورد بین دستگاه‌های اجرائی و استان‌ها توزیع می‌شود، در عمل همه حقوق مقننه در زمینه بررسی، تأیید و نظارت بر این بخش از اعتبارات مخدوش می‌شود. به هر حال ردیف‌های جدید در اعتبارات متفرقه اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ بالغ بر ۴۰,۸۷۷ میلیارد ریال است. از مجموع اعتبار فوق مبلغ ۹,۱۷۰ میلیارد ریال در ۱۵ ردیف جدید توزیع شده است که ۲۲/۴ درصد از کل اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای متفرقه را تشکیل می‌دهد (نمودار ۴).

نمودار ۵. سهم اعتبارات طرح‌های جدید در اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶

۴. اعتبارات تملک دارایی‌های مالی

اعتبارات تملک دارایی‌های مالی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶، مبلغ ۴۹,۵۹۴ میلیارد ریال است که در مقایسه با رقم ۱۴,۰۸۴ میلیارد ریال در قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور معادل ۲۵۲ درصد افزایش یافته است (جدول ۵). در بین اعتبارات تملک دارایی‌های مالی، واگذاری سهام و بازپرداخت اصل تسهیلات بانکی به ترتیب هر یک با ۵۵/۷۱ و ۲۷/۰۱ درصد بیش‌ترین سهم و تعهدات پرداخت نشده سال‌های قبل با ۱/۱۵ درصد کم‌ترین سهم را دارند. همان‌طور که بیان شد، اعتبارات تملک دارایی‌های مالی لایحه، نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۸۵، ۲۵۲ درصد افزایش یافته که به طور

عمده به دلیل افزایش ردیف (۱۰۱۰۰۰) واگذاری سهام به میزان ۲۷,۶۲۷ میلیارد ریال و افزایش اعتبار ردیف (۱۰۵۰۰۰) بازپرداخت اصل وام‌های خارجی و تعهدات به میزان ۱۳,۳۹۶ میلیارد ریال است. با توجه به این‌که اعتبار ردیف ۱۰۵۰۰۰ نیز از محل واگذاری سهام پرداخت می‌شود بنابراین واگذاری سهام با رقم حدود ۴۱,۰۰۰ میلیارد ریال معادل ۸۳ درصد کل اعتبارات تملک دارایی‌های مالی را تشکیل می‌دهد. براساس ارقام اعتبارات تملک دارایی‌های مالی بازپرداخت اصل اوراق مشارکت در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ معادل ۵/۵ درصد کاهش یافته است (جدول ۵). به دلیل ماهیت تعهدی اجزای اعتبارات تملک دارایی‌های مالی امکان تغییر چندانی در آن‌ها وجود ندارد.

جدول ۵. اعتبارات تملک دارایی‌های مالی (میلیارد ریال - درصد)

کد ردیف	عنوان ردیف	قانون بودجه سال ۱۳۸۵		لایحه بودجه سال ۱۳۸۶	
		اعتبار	سهم	اعتبار	سهم
۱۰۱۰۰۰	واگذاری سهام	۰	۰/۰۰	۲۷,۶۲۷	۵۵/۷۱
۱۰۲۰۰۰	بازپرداخت اصل اوراق مشارکت	۴,۰۲۰	۲۸/۵۴	۳,۷۹۹	۷/۶۶
۱۰۳۰۰۰	بازپرداخت اصل تسهیلات بانکی	۴۰۰	۲/۸۴	۴,۲۰۰	۸/۴۷
۱۰۴۰۰۰	تعهدات پرداخت نشده سال‌های قبل	۴۷۲	۳/۳۵	۵۷۲	۱/۱۵
۱۰۵۰۰۰	بازپرداخت اصل وام‌های خارجی و تعهدات	۹,۱۹۲	۶۵/۲۷	۱۳,۳۹۶	۲۷/۰۱
	جمع	۱۴,۰۸۴	۱۰۰	۴۹,۵۹۵	۱۰۰

۵. احکام تبصره‌های مهم در ارتباط با اعتبارات هزینه‌ای (جاری)

در تبصره‌های لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ احکامی وجود دارند که مستقیماً دارای آثار هزینه‌ای هستند. در ذیل به برخی از تبصره‌های مهم براساس موضوع اشاره می‌کنیم:

۱. یارانه‌ها و کمک‌های اجتماعی

- براساس جزء (۲-۱) بند «ط» تبصره «۲» دولت می‌تواند اعتبارات ردیف ۵۰۳۶۱۰ به مبلغ ۱۱,۳۹۰ میلیارد ریال را به‌عنوان یارانه تسهیلات بانکی در بخش‌های تعیین شده هزینه نماید.

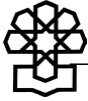
- براساس بند «ک» تبصره «۲» مبلغ ۴,۷۵۰ میلیارد ریال به‌منظور تسهیلات در امر ازدواج، اشتغال و مسکن جوانان اختصاص می‌یابد.

- براساس جزء «۷» بند «ج» تبصره «۱۱» حداکثر تا مبلغ ۳۳,۸۲۰ میلیارد ریال برای واردات بنزین و نفت گاز اختصاص می‌یابد.

- براساس بند «ر» تبصره «۱۴» مبلغ ۲,۱۷۳ میلیارد ریال به‌عنوان یارانه دارو و شیرخشک در اختیار دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط قرار می‌گیرد.

- براساس بند «الف» تبصره «۱۵» مبلغ ۲۵,۰۶۲ میلیارد ریال به‌عنوان یارانه آرد در اختیار سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان قرار می‌گیرد تا به دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط پرداخت گردد.

- براساس بند «ب» تبصره «۱۵» مبلغ ۳,۰۰۰ میلیارد ریال به‌منظور حمایت از اقشار آسیب‌پذیر در اختیار دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط قرار می‌گیرد تا در موارد

تعیین شده، هزینه گردد.

- براساس بند «ج» تبصره «۱۵» مبلغ ۱۳,۳۸۶ میلیارد ریال برای تهیه و تأمین کالاهای یارانه‌ای کالابریگی و غیرکالابریگی به‌عنوان یارانه در اختیار دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط قرار می‌گیرد.

- براساس بند «ه» تبصره «۱۵» مبلغ ۸,۶۸۱ میلیارد ریال به‌منظور تأمین یارانه نهاده‌ها و عوامل تولید کشاورزی در اختیار دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط قرار می‌گیرد.

- براساس بند «و» تبصره «۱۵» مبلغ ۲,۷۰۴ میلیارد ریال بابت مابه‌التفاوت قیمت تعیین شده و تکلیف شده فروش اختصاص می‌یابد.

- براساس بند «ز» تبصره «۱۵» به‌منظور تنظیم بازار کالا و ایفای تعهدات خاص مبلغ ۲,۴۲۵ میلیارد ریال برای تأمین تفاوت قیمت خرید و فروش کالاهای مورد نظر در اختیار وزارت بازرگانی قرار می‌گیرد.

۲. حقوق و دستمزد

- براساس بند «ل» تبصره «۱۹» به دولت اجازه داده می‌شود به‌منظور برقراری عدالت در افزایش پرداخت و توجه بیش‌تر به کارکنان با درآمد کم‌تر، نسبت به افزایش ضریب حقوق کارکنان و بازنشستگان دولت و به‌صورت ضریبی از تورم و به‌صورت پلکانی اقدام و تمام یا بخشی از این افزایش را به‌صورت غیرنقدی پرداخت نماید.

- براساس جزء ۱ بند «و» تبصره «۱۹» حقوق و دستمزد کارکنان دستگاه‌های اجرائی از اعتبارات آن دستگاه‌ها کسر و از ردیفی تحت همین نام در وزارت امور اقتصادی و دارایی (ردیف ۵۰۳۹۳۳) پرداخت می‌گردد.

۳. اعتبارات هزینه‌ای خارج از شمول و جابه‌جایی اعتبارات

• براساس بند «ه» تبصره «۱۲» حداکثر تا یک درصد (۱٪) از اعتبارات هزینه‌ای استانی به صورت متمرکز در اختیار دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط قرار می‌گیرد تا برای هزینه‌های اجتناب‌ناپذیر اختصاص یابد.

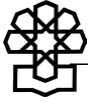
• براساس بند «ب» تبصره «۲۰» دستگاه‌ها می‌توانند حداکثر تا ۵ درصد اعتبارات هزینه‌ای خود را جابه‌جا کنند.

• براساس بند «ه» تبصره «۲۰» معادل ۵ در هزار مجموع اعتبارات هزینه‌ای و اختصاصی بودجه عمومی دولت می‌تواند برای پرداخت موارد ضروری بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی و دیگر قوانین و مقررات عمومی کشور صرف هزینه‌های ضروری گردد. این رقم در سال گذشته ۱/۵ در هزار بوده است.

۴. صندوق‌های بازنشستگی

• براساس بند «ج» تبصره «۸» مبلغ ۲۷,۶۲۷ میلیارد ریال از محل واگذاری سهام برای پرداخت بدهی به صندوق‌های بازنشستگی اختصاص می‌یابد. همچنین دولت می‌تواند به‌منظور بهبود دریافت حقوق بازنشستگی و کاهش کسورات افراد مشمول با افتتاح حساب‌هایی در بانک‌ها یا مؤسسات بیمه‌ای یا مؤسسات مالی اعتباری کسورات بازنشستگی افراد جدیدالاستخدام را در این حساب‌ها واریز نماید. همچنین می‌توان در صورت امکان سپرده کارکنان و کارگران شاغل فعلی از صندوق‌های بازنشستگی کشوری، لشگری و تأمین اجتماعی و صندوق‌های خاص را به حساب مزبور انتقال داد.

• براساس بند «ت» تبصره «۱۴» سازمان بازنشستگی کشوری و سازمان تأمین

اجتماعی نیروهای مسلح مکلفند به‌منظور اجرای طرح بیمه درمان تکمیلی بازنشستگان کشوری و لشگری اقدام کنند. هزینه‌های جاری این طرح به نسبت برابر توسط بیمه شده، دولت و سازمان‌های بیمه‌گر تأمین می‌شود.

۵. امور پژوهشی

• براساس جزء ۱ بند «و» تبصره «۹» دستگاه‌های اجرائی مکلفند ۱ درصد و مجازند تا ۴ درصد اعتبارات هزینه‌ای خود را صرف امور پژوهشی کنند.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

۱. اگر عملکرد سنوات گذشته و به‌خصوص سال ۱۳۸۵ را مبنا قرار دهیم، می‌توان نتیجه‌گیری کرد که ارقام پیش‌بینی شده برای تأمین هزینه‌های جاری دولت در سال ۱۳۸۶ کم‌تر از واقع برآورد و پیشنهاد شده است، که دولت از طریق اقداماتی از قبیل ایجاد تمرکز در پرداخت حقوق و دستمزد و افزایش ضریب حقوق کارکنان و بازنشستگان دولت به‌صورت ضریب‌های متفاوتی از نرخ تورم و به‌صورت پلکانی سعی در کنترل بخشی از هزینه‌های جاری دارد. امکان‌پذیری و کارایی اعمال این سیاست‌ها و اثر آن بر کاهش یا حداقل کنترل سطح هزینه‌های دولت باید به‌هنگام بررسی لایحه بودجه ۱۳۸۶ مورد توجه مجلس شورای اسلامی قرار گیرد.

۲. اصل پنجاه و دوم قانون اساسی مسئولیت تهیه و پیشنهاد بودجه را بر عهده دولت می‌گذارد؛ لذا برآورد کلی منابع و مصارف برای هر سال مالی با رعایت قوانین و مقررات و عملکردهای پیشین در صلاحیت دولت است. قانون اساسی، قوانین تأسیس یا

اساسنامه وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی و برخی قوانین موضوعه دیگر مأموریت‌ها و وظایف دولت را معین می‌کنند و وظایف و مأموریت‌های مزبور مبنای تهیه و تنظیم بودجه است و لذا ابزارهای تهیه و تنظیم بودجه نیز در اختیار دولت است. به همین دلیل نیز حتی در صورتی که قوه مقننه در بررسی‌های خود به این نتیجه رسید که بودجه پیشنهادی برای انجام برخی وظایف و مأموریت‌های دولت کفایت نمی‌کند ابزارهای لازم و کافی را برای تصحیح برآوردهای بودجه‌ای در اختیار ندارد.

در صورتی که قانونگذار در سطح تغییرهای ارقام بودجه بین دستگاه‌ها و ردیف‌های مختلف در این امر دخالت نماید در حقیقت در تهیه بودجه مشارکت نموده است و لذا در مسئولیت انتخاب‌های بودجه‌ای با قوه مجریه مشارکت کرده است و دخالت‌های تجویزی قانونگذار در این سطح به بهای تضعیف نقش نظارتی مجلس خواهد بود. به بیان دیگر، در چنین وضعی مجلس قدرت مؤاخذه کم‌تری دارد. لذا توصیه بر این است که از تغییر ارقام پیشنهادی دولت تا حد ممکن خودداری شود.

شناسنامه گزارش

شماره مسلسل: ۸۲۱۵

عنوان گزارش: درباره لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور (۱۴) تحلیلی بر اعتبارات (ویرایش اول)

Report Title: About Budget Bill (۲۰۰۷-۰۸): Analysis of Expenditures

نام دفتر: مطالعات برنامه و بودجه

تهیه و تدوین: محمدتقی فیاضی، محمد زنگنه

ناظر علمی: محمد قاسمی

متقاضی: کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات

ویراستار: —

واژه‌های کلیدی و معادل انگلیسی آن‌ها:

۱. لایحه بودجه ۱۳۸۶ (Budget Bill ۲۰۰۷-۰۸)

۲. اعتبارات هزینه‌ای (Expenditures)

منابع و مآخذ تهیه گزارش:

۱. قانون بودجه ۱۳۸۵ کل کشور.

۲. لایحه بودجه ۱۳۸۶ کل کشور.

تاریخ انتشار: ۱۳۸۵/۱۱/۱۶

نمایندگان محترم می‌توانند متن PDF کلیه گزارش‌های

مربوط به لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور را

بر روی وب‌گاه مرکز به آدرس <http://law.majlis.ir> مشاهده کنند.